

Spis treści

Nota edytorska	9
Słowo wstępne	11

Rozdział I

Rodzina Mniszchów • Młodość Maryny • Współczesne stosunki w Moskwie • Dymitr Samozwaniec • Czy Maryna istotnie była piękna? • Powierzchność Dymitra • Z jakich pobudek wojewodzianka, jako też ojciec jej postanowili oddać mu jej rękę? • Powodzenie Dymitra • Ślub Maryny w Krakowie i uroczystości weselne w Moskwie	15
---	----

Rozdział II

Rzeź w Moskwie • Wybór Wasyla Szujskiego • Zabiegi jego nieprzyjaciół • Wasyl Szujski stara się władzę swą utrwalić • Sprowadzenie zwłok carewicza Dymitra • Zaburzenia w stolicy • Bunt w ziemi siewierskiej ...	29
---	----

Rozdział III

Położenie Polaków w Moskwie • Wasyl Szujski rozsyła ich do kilku grodów oddalonych • Ciężkie życie więźniów polskich w Biełoziersku • Pobyt Mniszchów w Jarosławiu • Zabiegi nieprzyjaciół Wasyla Szujskiego • Iwan Bołotnikow i inni przywódcy tego stronnictwa • Piotraszko • Zwycięstwa odniesione przez Wasyla Szujskiego	45
---	----

Rozdział IV

Pojawienie się drugiego Dymitra • Mikołaj Miechowiecki • Zabiegi popieczników Dymitra Samozwańca • Pierwsze działania wojenne • Spory z Romanem Rożyńskim • Starania o pomoc Zygmunta III • Memoriał Jerzego Mniszcha	59
---	----

Rozdział V

Bitwa pod Bolchowem • Dymitr Samozwaniec podstępnie pod Moskwę • Bitwa nad rzeką Chodynką • Rokowania między Polską a Moskwą • Zawarcie rozejmu czteroletniego	75
--	----

Rozdział VI

Nowe wojska polskie pod Moskwą • Koniec rokoszu Mikołaja Zebrzydowskiego • Dalsze zabiegi malkontentów • Przybycie Jana Piotra Sapiehy • Jego stanowisko polityczne • Konfederacja zawiązana przez wojsko Jana Piotra Sapiehy • Utarczki pod Smoleńskiem • Spotkanie z partią więźniów polskich • Maryna dowiaduje się o śmierci pierwszego Dymitra • Targi Mniszchów z Samozwańcem • Niekorzystne wrażenie wywołane postępowaniem wojewodzianki • Rokowania Wasyla Szujskiego z Dymitrem

87

Rozdział VII

Plan wygłodzenia stolicy • Bitwa pod Rachmancewem • Oblężenie Siergiejewa • Coraz nowe grody poddają się Dymitrowi • Obóz w Tuszynie • Nieporozumienia między wojskiem a Dymitrem • Jerzy Mniszech powraca do Polski

109

Rozdział VIII

Zabiegi popleczników Dymitra Samozwańca, ażeby pozyskać dlań pomoc Zygmunta i poparcie Stolicy Apostolskiej • Misja Fiedora Niechorozego Łopuchina • Korespondencja z Rzymem • Nadużycia poborców i rozboje pacholików • Powstanie przeciw Dymitrowi • Rokowania z wojskiem o wypłatę żołdu • Niepowodzenia pod Kołomną, Siergiejewem i Moskwą • Walki pod Twierem i Kalazinem • Życie Maryny w obozie tuszyńskim

123

Rozdział IX

Wasyl Szujski nie dotrzymuje rozejmu zawartego w lipcu roku 1608 • Głosy przemawiające za wojną z Moskwą • Chwiejność i nieudolność Zygmunta • Polacy z niechęcią patrzą na plany królewskie • Rady hetmana Stanisława Żółkiewskiego • Wyprawa Zygmunta pod Smoleńsk • Próby zawiązania rokowań z Michałem Szeinem • Liczba i skład wojska polskiego • Stan ówczesny Smoleńska • Pierwsze usiłowania zdobycia tej twierdzy

147

Rozdział X

Wojsko polskie w Tuszynie zawiązuje konfederację • Odmienne stanowisko Jana Piotra Sapiehy • Zuchwałe żądania konfederatów • Poselstwo Zygmunta pod Moskwę • Układy z wojskiem skonfederowanym

• Dymitr ucieka do Kaługi • Rokowania z bojarami ze stronnictwa Samozwańca • Ugoda z 14 lutego roku 1610	161
--	-----

Rozdział XI

Duma Maryny • Coraz trudniejsze jej położenie • Zabiegi stronników Dymitra • „Bunt” Dońców • Maryna w Dymitrowie • Wojewodzianka odjeżdża do Kaługi	179
---	-----

Rozdział XII

Zaburzenia w Tuszynie • Polacy ustępują spod Moskwy • Rozdział wojska • Trudne położenie Zygmunta • Śmierć Michała Skopina Szujskiego • Zwycięski pochód wojsk szwedzko-moskiewskich • Zygmunt stara się porozumieć z Dymitrem • Rola Jana Piotra Sapiehy	193
---	-----

Rozdział XIII

Dymitr Szujski idzie na odsiecz Smoleńska • Utarczki pod Cariewem Zajmiszczem • Bitwa pod Kłuszynem • Dymitr Samozwaniec podstępnie pod stolicę • Zamieszanie w Moskwie • Złożenie z tronu Wasyła Szujskiego • Kandydaci do korony carskiej	209
---	-----

Rozdział XIV

Stanisław Żółkiewski podstępnie pod stolicę • Stanowisko dumy bojarzkiej w Moskwie • Rokowania jej z hetmanem • Układ z 27 sierpnia • Rokowania Stanisława Żółkiewskiego z Janem Piotrem Sapieżą • Ucieczka Dymitra	227
---	-----

Rozdział XV

Bojarowie moskiewscy wysyłają poselstwo do Zygmunta • Rola Wasyła Golicyna • Rokowania pod Smoleńskiem • Niezadowolenie w stolicy • Odjazd Stanisława Żółkiewskiego • Aleksander Gosiewski surowo karze wybryki żołnierzy polskich • Nieprzyjaciele Zygmunta porozumiewają się z Samozwańcem • Uraz-Mahmet • Śmierć drugiego Dymitra • Zamieszanie w Kałudze	241
--	-----

Rozdział XVI

Nowy zwrot w stosunkach moskiewskich • Błędy popełnione przez Zygmunta • Powstanie przeciw Polakom • Uspokojenie sapieżyńców • Ich rokowania z Prokopem Lapunowem i Iwanem Zarudzkim w Mos-	
---	--

kwie • Wybuch powstania • Uwięzienie patriarchy • Powstańcy oblegają stolicę	261
--	-----

Rozdział XVII

Bezowocne rokowania z załogą smoleńską • Uwięzienie posłów moskiewskich • Dalsze usiłowania zdobycia tej twierdzy • Ostatni szturm uwieńczony zdobyciem zamku	279
---	-----

Rozdział XVIII

Wojsko Jana Piotra Sapiehy powraca pod stolicę • Dwuznaczna rola starosty uświatskiego • Jana Piotra Sapiehy wyprawa po żywność • Utrata i odzyskanie „białych murów” • Śmierć Prokopa Lapunowa • Rozprzężenie w wojsku polskim • Śmierć Jana Piotra Sapiehy • Jan Karol Chodkiewicz wyrusza pod Moskwę	289
---	-----

Rozdział XIX

Powrót tryumfalny Zygmunta • Rozprawy o stosunkach naszych z Moskwą na sejmie z roku 1611 • Ostatni występ Jerzego Mniszcha • Nowe poselstwo moskiewskie w Warszawie	305
--	-----

Rozdział XX

Jan Karol Chodkiewicz przybywa pod Moskwę • Brak żywności zmusza Polaków do odstąpienia od stolicy • Wojsko polskie zawiązuje konfederację • Przybycie Mikołaja Strusia • Zygmunt przez pół roku wybiera się na wyprawę do Moskwy • Iwan Zarudzki • Nowy ruch w państwie moskiewskim • Jan Karol Chodkiewicz usiłuje zaopatrzyć w żywność stolicę • Zygmunt pod Fiedorowskiem • Straszny głód w Moskwie • Poddanie się załogi polskiej • Zygmunt stara się o zawiązanie rokowań • Śmiałe zamysły i ostatnie walki Iwana Zarudzkiego • Charakterystyka Maryny	313
--	-----